

**"ენერგოეფექტურობის
ცენტრის"
ყოველკვირეული
საინფორმაციო
ბიულეტენი**

N 44, 2023

სარჩევი

ნავთობი და გაზი	2
სამეგრელოში ნავთობისა და გაზის მოპოვება დაიწყება.....	2
როგორ ემუქრებიან პუტინი და ჰამასი ევროპას გაზის კრიზისით?.....	2
ელექტროენერგეტიკა.....	3
TBC Capital: გენერაციის ახალი ობიექტების მშენებლობა ნელი ტემპით მიდის	3
"ბაზრის გახსნამდე იმდენი კითხვის ნიშანია, პროგნოზებს ვერ ვაკეთებთ" - TBC Capital-ის მკვლევარი.....	4
განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა.....	4
აზერბაიჯანში რეგიონში უდიდესი მზის ელექტროსადგური გაიხსნა	4
ახალმა კვლევამ აჩვენა, რომ სამყარომ შესაძლოა გადაკვეთა „გარდატეხის წერტილი“, რომელიც აუცილებლად გახდის მზის ენერჯიას ენერჯიის მთავარ წყაროდ.....	5
კლიმატის ცვლილება.....	6
ჩვენ ვკარგავთ ფულს კლიმატის ცვლილების გამო“: კორპორაციები ითხოვენ წიაღისეული საწვავზე ეტაპობრივ უარს COP28-ის წინ	6
ნახშირბადის ბიუჯეტი 1.5°C-ით დათბობის და ემისიების ამჟამინდელ დონის შემთხვევაში ექვს წელიწადში ამოიწურება - ახალი კვლევა	6
დონისძიებები	7

ნავთობი და გაზი

სამეგრელოში ნავთობისა და გაზის მოპოვება დაიწყო

საქართველოში მოპოვებული ნავთობისა და გაზის მოცულობა იზრდება. ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო სააგენტოს ხელმძღვანელის განცხადებით, წელს ნავთობის მოპოვება 200%-ით, გაზის კი 140%-ით არის გაზრდილი. სააგენტო იმედოვნებს, რომ წლის ბოლო დაფიქსირებული მაჩვენებლები აბსოლუტურ რიცხვებში ნავთობის შემთხვევაში 40 000 ტონიან ნიშნულს, გაზის შემთხვევაში კი 15-18 მილიონ მ3 მოცულობას მიაღწევს.

როგორც გიორგი ტატიშვილმა BMG-სთან განაცხადა, მოპოვებული ნავთობისა და გაზის მოცულობების ზრდა ბრიტანული ნავთობმოპოვებელი კომპანია Block Energy-ის მიერ სამუშაოების ინტენსივობამ და ძებნა/მოპოვების პროცესში ახალი ტექნოლოგიების გამოყენებამ გახადა შესაძლებელი.

ნავთობისა და გაზის სააგენტო მიიჩნევს, რომ ქვეყანას გაცილებით მეტი ნავთობისა და გაზის რესურსი გააჩნია, შესაბამისად აქცენტი კეთდება იმ პოტენციალის ათვისებაზე, რაც ქვეყანას არამხოლოდ აღმოსავლეთ, არამედ დასავლეთ ნაწილში აქვს. როგორც გიორგი ტატიშვილი აცხადებს, სამეგრელოში, კერძოდ ჭალადიდი ტერიტორიაზე წლის ბოლომდე ჭაბურღილის ბურღვა დაიწყება. ნავთობისა და გაზის მოპოვებით სამუშაოებს კომპანია „ვესტ გალფ პეტროლიუმი“ განახორციელებს.

„მაქსიმუმ წლის ბოლომდე ჭალადიდის ფართობზე, სამეგრელოში დაიწყება პირველი ღრმა ჭაბურღილის ბურღვა, რომელიც სადაც 4 000 მეტრამდე იქნება.

„ვესტ გალფ პეტროლიუმი“ პარალელურად სეისმურ სამუშაოებს ატარებს. დაახლოებით 200 გრძივ კილომეტრამდე უკვე მონაცემები ჩაწერილია. საკმაოდ ოპტიმისტური სურათი გვაქვს, რომ ამ ერთ ღრმა ჭაბურღილის დასრულებისთანავე მეორე ჭაბურღილიც გაიჭრება“, - აცხადებს გიორგი ტატიშვილი.

წყარო: [commersant.ge - https://cutt.ly/TwTwemr2](https://cutt.ly/TwTwemr2)

როგორ ემუქრებიან პუტინი და ჰამასი ევროპას გაზის კრიზისით?

უკვე მესამე წელია ევროპა ზამთარს რუსეთთან გაზის ომის პირობებში ხვდება, რომელიც უკრაინაში ომამდე დაიწყო. წინა ორი წლისგან განსხვავებით, წლებანდელი გაცილებით რთულია: ახლო აღმოსავლეთში ახალი ომი დაიწყო და კონფლიქტი პლანეტის ნავთობისა და გაზის მთავარ მწარმოებელ რეგიონში არამარტო რეგიონულ, არამედ საერთაშორისო კონფლიქტის გამწვავებაში შეიძლება გადაიზარდოს - წერს BBC.

მეორეც, ბალტიის ზღვის ფსკერზე მდებარე ევროპულ გაზსადენზე უცნაური ავარია მოხდა, რამაც ექვექვემ დააყენა იმ ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოება, რითიც ევროკავშირის 27 ქვეყნის ენერგომომარაგება ხდება.

პუტინმა ევროპისთვის გაზის შეწყვეტა 2021 წლის ზაფხულში დაიწყო, ხოლო 2022 წლის თებერვალში უკრაინაში შეჭრის შემდეგ, მიწოდება მინიმუმამდე შემცირდა.

მაშინ ევროპელები განსაკუთრებით ფრთხილად მოემზადნენ ზამთრისთვის: მათ 99%-ით შეავსეს საწყობები, აიღეს ტერმინალები თხევადი გაზის მისაღებად და გააფორმეს მეგა-კონტრაქტები მისი მიწოდებისთვის მომავალი წლების განმავლობაში. თუმცა, ფრთხილად მომზადებამაც კი ვერ აღმოფხვრა სტრუქტურული პრობლემები.

რატომ არ აქვს ევროპას გარანტირებული თბილი ზამთარი?

პირველ რიგში, ევროპას ბოლომდე უარი არ უთქვამს რუსულ გაზზე. „გაზპრომი“ და „ნოვატეკი“ კვლავაც აწვდის ევროპას როგორც მილსადენის, ასევე თხევად გაზს.

მეორე, მილსადენის გაზის ერთი მსხვილი მიმწოდებლის უარით გრძელვადიან კონტრაქტებზე „გაზპრომის“ სახით, ევროკავშირი დამოკიდებული გახდა თხევადი აირის თავისუფალ ბაზარზე არსებულ ფასებზე.

ევროპაში გაზის ამჟამინდელ ფასში უკვე არის ჩაშენებული გეოპოლიტიკური რისკები და ნებისმიერი ესკალაცია მხოლოდ ელექტროენერჯისა და გათბობის გადასახადების ფასებს გაზრდის და ეს პროცესი უკვე დაწყებულია ...

წყარო: bpn.ge - <https://cutt.ly/twTweN4c>

ელექტროენერგეტიკა

TBC Capital: გენერაციის ახალი ობიექტების მშენებლობა ნელი ტემპით მიდის

სემეკის მონაცემებით, 2022 წელს 26.9 მგვტ სიმძლავრის ახალი ჰიდროსადგურები შევიდა ექსპლუატაციაში, ხოლო 2023 წლის პირველ სამ კვარტალში 5.7 მგვტ.

საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს მონაცემებით, წლის ბოლომდე დაგეგმილია 118 მგვტ სიმძლავრის ჰიდროსადგურების ექსპლუატაციაში მიღება.

განახლებადი სადგურების მშენებლობის მხარდასაჭერად, განახლებადი ენერჯის ობიექტებისთვის სახელმწიფომ მხარდამჭერი მექანიზმები შეიმუშავა.

სიმძლავრის პირველი აუქციონის შედეგად CfD ხელშეკრულებები გაფორმდება 296 მგვტ სიმძლავრის სადგურებთან, რომლებიც გარანტირებულად მიიღებენ აუქციონზე დაფიქსირებულ ფასს ენერჯის ერთეულზე. თუ საბითუმო ბაზარზე ფასები უფრო მაღალი იქნება, ისინი ვალდებული იქნებიან სხვაობა ბაზრის ოპერატორს აუნაზღაურონ, ხოლო თუ ბაზარზე დაბალი ფასი დაფიქსირდება, მიიღებენ ანაზღაურებას ესკოსგან.

სიმძლავრის პირველი აუქციონის შედეგად, ყველაზე დაბალი ფასი 5.3 ცენტი / კვტ.სთ-ზე მზის სადგურმა დააფიქსირა, მაქსიმალური ფასი მზის ენერჯიაზე კი 5.9 ცენტი იყო (70.1 მგვტ სულ). სიმძლავრის აუქციონზე სულ 77 მგვტ ქარის ენერჯია დაკონტრაქტდა, ფასი კი 5.78-6 ცენტის ფარგლებში იყო. რაც შეეხება ჰიდროპროექტებს, 149.3 მგვტ დაკონტრაქტდა, მინიმალური ფასით 5.9 ცენტი, მაქსიმალურით 6.85 ცენტი.

წყარო: bfm.ge - <https://cutt.ly/TwTwriDo>

"ბაზრის გახსნამდე იმდენი კითხვის ნიშანია, პროგნოზებს ვერ ვაკეთებთ" - TBC Capital-ის მკვლევარი

ბაზრის გახსნამდე იმდენი კითხვის ნიშანია, პროგნოზს ვერ ვაკეთებთ - ამის შესახებ "თიბისი კაპიტალის" უფროსი ასოცირებული მკვლევარი ანდრო თვალთმეილი აცხადებს.

მისი თქმით, ჯერჯერობით, რთული სათქმელია, მომავალში როგორ შეიცვლება ბაზარი და ფასები, რადგან, მნიშვნელოვანია, ბაზარზე განვითარებული მოვლენები - სახელმწიფოს მხრიდან როდის გადაიდგება ნაბიჯები ბაზრის სტრუქტურის შესაცვლელად.

„ბოლო მონაცემებით, 2024 წლის 1 ივლისს უნდა გაიხსნას ელექტროენერგეტიკული ბირჟა და სწორედ, ამაზე იქნება დამოკიდებული ბევრი რამ, რადგან, ახლა იმდენად დიდი კითხვის ნიშნებია, რომ პროგნოზებს ვერ ვაკეთებთ.

ყველაზე დიდი ინტერესი სექტორში მაინც ფასების პროგნოზთან დაკავშირებითაა და ფასების პროგნოზის გაკეთება არის ძალიან რთული, როცა არ ვიცით როგორი მოწყობა ექნება ბაზარს საშუალოვადიან პერსპექტივაში. სწორედ ამიტომ ჩვენც დამოკიდებული ვართ მთავრობის გადაწყვეტილებაზე“ - ამბობს ანდრო თვალთმეილი გადაცემაში „ბიზნესპარტნიორი“.

რაც შეეხება საექსპორტო მიმართულებას, მისივე თქმით, 2022 და 2023 წლების მონაცემები საკმაოდ შთამბეჭდავია.

„აქვე, ალბათ, ისიც უნდა აღინიშნოს, რომ რთული საექსპორტო პროდუქტია ელექტროენერგია, რადგან პირდაპირი კავშირი არის საჭირო. მთავრობის მიერ გაუღებელი პროექტი - შავი ზღვის კაბელი დიდი პოტენციალი იქნება ამ სექტორისთვის, რადგან პირდაპირ დაფუძვნირებით ევროპას და გვექნება ამ ბაზრებზე გატანის შესაძლებლობა“ - აცხადებს ანდრო თვალთმეილი.

წყარო: [energynews.ge](https://cutt.ly/MwTwrW1Y) - <https://cutt.ly/MwTwrW1Y>

განახლებადი ენერჯია და ენერგოეფექტურობა

აზერბაიჯანში რეგიონში უდიდესი მზის ელექტროსადგური გაიხსნა

აზერბაიჯანში 230 მეგავატი სიმძლავრის გარადაღის მზის ელექტროსადგური გაიხსნა.

Garadag Solar ელექტროსადგური კასპიის რეგიონში და დსთ-ში ყველაზე დიდი მზის ელექტროსადგურია. პროექტში 262 მილიონი აშშ დოლარის უცხოური ინვესტიცია განხორციელდა. აზერბაიჯანის ენერგეტიკის სამინისტროს ინფორმაციით, ეს არის პირველი ინდუსტრიული მასშტაბის მზის ელექტროსადგური, რომელიც ქვეყანაში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვით აშენდა. 550 ჰექტარ ფართობზე 570 000 მზის პანელი დამონტაჟდა. ამ სადგურის ქსელთან დასაკავშირებლად კი, 330 კილოვოლტიანი ქვესადგური აშენდა.

ინვესტორი არაბეთის გაერთიანებული საამიროების კომპანია Masdar-ია. აზერბაიჯანის ენერგეტიკის სამინისტროს, OJSC AzerEnergy-სა და არაბულ Masdar-ს შორის

ხელშეკრულება ინვესტიციების, ენერჯის ყიდვა-გაყიდვისა და გადამცემ ქსელთან მიერთების შესახებ 2021 წლის 6 აპრილს გაფორმდა.

მზის ელექტროსადგური ყოველწლიურად 500 მილიონ კილოვატ/სთ ელექტროენერჯის გამოიმუშავებს, რის შედეგადაც, 110 მილიონი კუბური მეტრი ბუნებრივი აირი დაიზოგება და ნახშირბადის გამონაბოლქვი 200 000 ტონით შემცირდება.

გახსნის ცერემონიაში აზერბაიჯანის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ილჰამ ალიევი მონაწილეობდა.

წყარო: energynews.ge - <https://cutt.ly/rwTwrZim>

ახალმა კვლევამ აჩვენა, რომ სამყარომ შესაძლოა გადაკვეთა „გარდატეხის წერტილი“, რომელიც აუცილებლად გახდის მზის ენერჯიას ენერჯის მთავარ წყაროდ

კვლევა, რომელიც დაფუძნებულია ტექნოლოგიურ და ეკონომიკურ მოდელებზე, აჩვენებს, რომ მზის PV (ფოტოელექტრონული) სისტემები სავარაუდოდ გახდება ენერჯის დომინანტური წყარო 2050 წლამდე - თუნდაც უფრო ამბიციური კლიმატური პოლიტიკის მხარდაჭერის გარეშე.

თუმცა, ის გვაფრთხილებს, რომ ეს შეიძლება შეაფერხოს ოთხმა „ბარიერმა“: სტაბილური ენერჯოქსელების შექმნამ, მზის ენერჯის დაფინანსებამ განვითარებად ქვეყნებში, მიწოდების ჯაჭვების სიმძლავრემ და პოლიტიკურმა წინააღმდეგობამ იმ რეგიონებიდან, რომლებიც კარგავენ სამუშაო ადგილებს.

მკვლევარები ამბობენ, რომ ამ ბარიერების გადაჭრის პოლიტიკა შეიძლება უფრო ეფექტური იყოს, ვიდრე ვასების ინსტრუმენტები, როგორცაა ნახშირბადის ემისიების გადასახადები, სუფთა ენერჯიაზე გადასვლის პროცესის დაჩქარებაში.

კვლევა, რომელსაც ხელმძღვანელობს ექსეტერის უნივერსიტეტი და ლონდონის საუნივერსიტეტო კოლეჯი, არის ენერჯეტიკული ინოვაციების და სისტემის გარდამავალი ეკონომიკის (EEIST) პროექტის ნაწილი, რომელიც დაფინანსებულია დიდი ბრიტანეთის მთავრობის ენერჯეტიკული უსაფრთხოების დეპარტამენტისა და Net Zero-სა და ბავშვთა საინვესტიციო ფონდის ფონდის (CIFF) მიერ.

"განახლებადი ენერჯის სფეროს ბოლოდროინდელი პროგრესი ნიშნავს, რომ პროგნოზები სადაც დომინირებს წიაღისეული საწვავი, აღარ არის რეალისტური", - ამბობს დოქტორი ფემკე ნიისე, ექსეტერის გლობალური სისტემების ინსტიტუტიდან.

„სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ჩვენ ავიცილეთ თავიდან ენერჯეტიკის სექტორის „ბიზნესის ჩვეულებრივი განვითარების“ (BAU) სცენარი.

წყარო: sciencedaily.com - <https://cutt.ly/ewTwtwfu>

კლიმატის ცვლილება

ჩვენ ვკარგავთ ფულს კლიმატის ცვლილების გამო“: კორპორაციები ითხოვენ წიაღისეული საწვავზე ეტაპობრივ უარს COP28-ის წინ

ღია წერილი 131 კომპანიისგან, რომელთა გლობალური წლიური შემოსავალი თითქმის 1 ტრილიონი აშშ დოლარია, მოუწოდებს მსოფლიო ლიდერებს, ეტაპობრივად შეამცირონ წიაღისეული საწვავის მოხმარება. კლიმატურმა ქმედებებმა შეიძლება გაზარდოს გლობალური მშპ 4%-ით 2030 წლისთვის, განაცხადა ჯგუფმა, რომელშიც შედიან ინდური კონგლომერატები Mahindra Group და Godrej.

მსხვილი ტრანსნაციონალური ბრენდებისა და მცირე ბიზნესის წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს ღია წერილს მსოფლიო ლიდერებისადმი COP28-ის - კლიმატის საკითხებზე მოლაპარაკებების წინ, რომელშიც მოითხოვეს წიაღისეული საწვავის მოხმარების სრული ეტაპობრივი შეწყვეტა.

„ჩვენი საწარმოები გრძნობენ კლიმატის ცვლილების შედეგად გამოწვეული ექსტრემალური მოვლენების ზრდის ზემოქმედებას და ხარჯებს“, - განაცხადა ჯგუფმა ღია წერილში, სადაც ხაზგასმულია ემისიების შემცირების აუცილებლობა სუფთა გადაწყვეტილებების მიღებით და წიაღისეული საწვავის მოხმარების შემცირებით, რათა გლობალური დათბობა 1.5°C-მდე შემცირდეს, პარიზის შეთანხმების შესაბამისად.

131 ფირმისგან შემდგარი ჯგუფი, რომლის საერთო წლიური შემოსავალი 987 მილიარდი აშშ დოლარია, შედგება ძირითადად დასავლური ფირმებისგან, რომლებიც მუშაობენ წიაღისეულ საწვავზე ნაკლებად დამოკიდებულ ტერიტორიებზე, მაგრამ მოიცავს რამდენიმე აზიურ ბიზნესს, მათ შორის ინდურ კონგლომერატებს Mahindra Group და Godrej და ზოგიერთ აფრიკულ ბიზნესს.

ხელმოწერთა შორის არიან მინიმუმ 1 მილიარდი დოლარის ღირებულების ბრენდები, მათ შორის სამომხმარებლო სფეროს გიგანტები Unilever, Danone და Nestlé, ქიმიური ფირმა Bayer, ლუდსახარში Heineken, ტექნიკური კომპანია Hewlett-Packard, ავტომწარმოებელი Volvo და ავეჯის საცალო ვაჭრობის ფირმა IKEA.

წყარო: eceee.org - <https://cutt.ly/lwTwtW9>

ნახშირბადის ბიუჯეტი 1.5°C-ით დათბობის და ემისიების ამჟამინდელ დონის შემთხვევაში ექვს წელიწადში ამოიწურება - ახალი კვლევა

თუ კაცობრიობას სურს ჰქონდეს 50-50-ზე მანძი, შეზღუდოს გლობალური დათბობა 1,5°C-მდე, ჩვენ უნდა გამოვაფრქვიოთ მხოლოდ 250 გიგატონა (მილიარდი მეტრული ტონა) CO₂. ეს ფაქტობრივად აძლევს სამყაროს მხოლოდ ექვს წელს, რათა წმინდა ნულამდე მიაღწიოს, ახალი კვლევის გამოთვლების მიხედვით, რომელიც გამოქვეყნებულია Nature Climate Change-ში.

ემისიების გლობალური დონე ამჟამად შეადგენს 40 გიგატონა CO₂-ს წელიწადში. და რადგან ეს მაჩვენებელი 2023 წლის დასაწყისიდან იყო გამოთვლილი, ვადა შეიძლება რეალურად ხუთ წლამდე იყოს.

ეს შეფასება შეესაბამება კლიმატის ცვლილების სფეროს 50 წამყვანი მეცნიერის მიერ ივნისში გამოქვეყნებულ შეფასებას და განახლებს კლიმატის ახალი მონაცემებით ბევრ საკვანძო მაჩვენებელს, რომელიც გამოქვეყნებულ იქნა კლიმატის ცვლილების მთავრობათაშორისი პანელის (IPCC) მიერ 2021 წლის აგვისტოში.

ის, თუ რამდენი CO₂-ის კვლავ გამოყოფა შეიძლება დათბობის გარკვეული დონის შენარჩუნებისას, მოიხსენიება როგორც "ნახშირბადის ბიუჯეტი". ნახშირბადის ბიუჯეტის კონცეფცია მუშაობს იმის გამო, რომ დედამიწის ზედაპირის საშუალო გლობალური ტემპერატურა წრფივად იზრდებოდა ინდუსტრიული რევოლუციის შემდეგ ადამიანების მიერ CO₂ ემისიის ჯამური რაოდენობით.

ამ განტოლების მეორე მხარე არის ის, რომ უხეშად რომ ვთქვათ, დათბობა ჩერდება, როდესაც CO₂ ემისიები შეწყდება: ანუ, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, CO₂-ის წმინდა ნულზე. ეს განმარტავს, თუ რატომ არის „წმინდა ნულოვანი“ ასეთი მნიშვნელოვანი კონცეფცია და რატომ დაისახა ამდენმა ქვეყანამ, ქალაქმა და კომპანიამ წმინდა ნულოვანი მიზნები.

წყარო: eceee.org - <https://cutt.ly/HwTwtV28>

ღონისძიებები

[მე-5 საერთაშორისო კონფერენცია - განახლებადი ენერჯია, რესურსები და მდგრადი ტექნოლოგიები](#)

თარიღი: 13-14 ნოემბერი, 2023

ადგილი: სასტუმრო მილენიუმი, პარიზი, საფრანგეთი

[დიალოგური ღონისძიება ხის და სხვა ბიო-სამშენებლო მასალებით რესურს-ეფექტური მშენებლობის შესახებ](#)

თარიღი: 13-15 ნოემბერი, 2023

ორგანიზატორი - [ConnectiveCities](#)

ადგილი: პოტსდამი, გერმანია

[კონფერენცია- ნულოვანი ნახშირბადის მრეწველობა 2023](#)

თარიღი: 15-16 ნოემბერი, 2023

ორგანიზატორი: ევროსაბჭო ენერგოეფექტური ეკონომიკისთვის (ECEEE)

ადგილი: ჯერ არ არის განსაზღვრული

[Behave 2023 - მე-7 ევროპული კონფერენცია ქცევისა და ენერგოეფექტურობის შესახებ](#)

თარიღი: 28-29 ნოემბერი, 2023

ორგანიზატორი: EuropeanEnergyNetwork (EnR)

ადგილი: მასტრიხტი, ნიდერლანდები